

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
-AUTORITETI I KONKURENCËS-
Komisioni i Konkurrencës

VENDIM
Nr.231, datë 05/07/2012

“Për
disa rekomandime ndaj Autoritetit të Komunikimeve Elektronike dhe Postare në
tregun e ofrimit të shërbimit të telefonisë fikse me anë të kartave me
parapagesë”

Komisioni i Konkurrencës, me pjesëmarrjen e:

- Lindita MILO (LATI) Kryetar
- Rezana KONOMI Zv/Kryetar
- Servete GRUDA Anëtar
- Koço BROKA Anëtar
- Iva ZAJMI Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 15.05.2012, shqyrtoi çështjen me:

Objekt: Shqyrtimin e raportit të hetimit paraprak në tregun e ofrimit të shërbimit të telefonisë fikse me anë të kartave me parapagesë.

Baza ligjore: Ligji Nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, neni 24, shkronja d, dhe neni 26.
Ligji Nr. 8485 datë 11. 11. 1999 “Kodi i procedurave administrative”

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të Raportit “Mbi hetimin paraprak në tregun e ofrimit të shërbimit të telefonisë fikse me anë të kartave me parapagesë të paraqitur nga Sekretariati i Autoritetit të Konkurrencës, dhe relacionit përkatës të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës,

KONSTATOI:

1. Komisioni i Konkurrencës me Vendimin nr. 204, datë 14.11.2011 vendosi hapjen e hetimit paraprak në tregun e ofrimit të shërbimit të telefonisë fikse me anë të kartave me parapagesë dhe me synim identifikimin në se kushtet e tregut sigurojnë konkurrencë të lirë dhe efektive.

I. KUADRI LIGJOR RREGULLATOR

2. Komunikimet elektronike në Republikën e Shqipërisë rregullohen me anë të Ligjit Nr.9918, datë 19.05.2008 “Për Komunikimet Elektronike në Republikën e Shqipërisë”, i cili ka si qëllim të përcaktuar në nenin 1 të tij parimin e asnjësisë teknologjike, promovimin e konkurrencës dhe infrastrukturë eficiente në komunikimet elektronike si dhe të garantojë shërbimet e duhura dhe të përshtatshme në RSH.
3. Operatorët e shërbimit të kartave me parapagesë (OSHKP), për të ushtruar veprimtarinë e tyre në ofrimin e shërbimeve elektronike, duhet të pajisen paraprakisht nga AKEP-i me një Autorizim të Përgjithshëm për të patur të drejtën e ofrimit të këtyre shërbimeve.
4. Këta operatorë, OSHKP, për të kryer veprimtarinë e tyre duhet të kenë patjetër akses dhe interkoneksion në rrjetin e ndërmarrjes ALBTELECOM SHA, duke marrë nga kjo ndërmarrje origjinimin, terminimin apo tranzitimin e thirrjeve. Aksesit dhe interkoneksioni janë të rregulluar në Ligjin Nr.9918, datë 19.05.2008 “Për Komunikimet Elektronike në Republikën e Shqipërisë” dhe një ndër kompetencat e AKEP-it, e përcaktuar në nenin 8, pika (b) është rregullimi i aksesit dhe interkoneksionit midis rrjeteve të komunikimeve elektronike, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji, akteve nënligjore në zbatim të tij, si dhe të sigurojë që sipërmarrësit të mos diskriminohen dhe të kenë mundësi të barabarta, kushte transparente, objektive dhe të ndershme.
5. Në zbatim të nenit të mësipërm, AKEP-i ka miratuar Rregulloren Nr.19, datë 14.06.2010 “Për aksesin dhe interkoneksionin”, e cila ka si qëllim të nxitë dhe nëse është e nevojshme të detyrohet realizimi i aksesit dhe interkoneksionit, si dhe bashkëveprimi i shërbimeve, duke synuar nxitjen e konkurrencës së qëndrueshme dhe eficiente, për përfitim maksimal të përdoruesve fundorë.
6. Referuar nenit 4 të kësaj Rregulloreje, të gjithë operatorët e rrjeteve publike të komunikimeve elektronike kanë të drejtën dhe, kur iu kërkohet nga operatorët e tjerë të rrjeteve publike të komunikimeve elektronike dhe /ose ofruesit e shërbimeve publike të komunikimeve elektronike, detyrimin për të negociuar me njëri-tjetrin për akses dhe interkoneksion tek rrjetet e tyre respektive. AKEP-i vendos mbi operatorët me fuqi të ndjeshme në treg detyrimin për të ofruar akses dhe interkoneksion sipas procedurave të neneve 31-42 të Ligjit “Për Komunikimet Elektronike”, gjithashtu ky detyrim mund të vendoset edhe ndaj operatorëve që nuk kanë fuqi të ndjeshme në treg, nëse kjo është e nevojshme për të siguruar lidhjet.
7. Autoriteti i Komunikimeve Elektronike dhe Postare (AKEP), në zbatim të kompetencave të tij të përcaktuara në Ligj, ka hartuar Dokumentin “Analizë e Tregut të Telefonisë Fikse: Tregjet me pakicë të aksesit dhe thirrjeve telefonike nga vendndodhje fikse dhe tregjet me shumicë të terminimit, origjinimit dhe tranzitimit në rrjete fikse: Në zbatim të Analizës së mësipërme, duke vlerësuar dhe pozitën në tregjet përkatëse të sipërmarrësit ALBTELECOM SHA, Bordi Drejtues i AKEP-it, me Vendimin Nr.1348, datë 26. 07. 2010 Për “Përcaktimin e sipërmarrësit Altelecom Sh.a., me Fuqi të Ndjeshme në Treg dhe vendosjen e masave rregulluese në tregjet me pakicë të telefonisë fikse dhe tregjet me shumicë të interkoneksionit të telefonisë fikse” (Vendimi Nr. 1348), ka vendosur të përcaktojë sipërmarrësin Altelecom Sh.a., sipërmarrës me Fuqi të Ndjeshme në Treg (FNT) në (i) tregun me pakicë për

shërbimet ndërkombëtare të disponueshme për publikun të ofruara nga vendndodhje fikse, për klientët jo-familjare, (ii) tregun përkatës të origjinimit të thirrjeve nga vendndodhje fikse dhe (iii) tregun përkatës të tranzitimit të thirrjeve kombëtare në rrjet fikse. Zona gjeografike e tregjeve përkatëse me FNT është kombëtare apo territori i Republikës së Shqipërisë.

II. FUNKSIONIMI I TREGUT TË KARTAVE ME PARAPAGESË

8. Sipas të dhënave zyrtare të publikuara nga AKEP-i (akep.gov.al), janë 18 shoqëri tregtare (operatorë) të licencuara për ofrimin e shërbimit të telefonisë fikse me kartat e parapaguara (OSHKP). Këta operatorë, për të kryer veprimtarinë e tyre e kanë të domosdoshëm aksesin në rrjetin e ndërmarrjes ALBTELECOM SHA, pasi klientët e tyre duhet të kenë një numër telefoni fikse për të përdorur kartat me parapagesë të OSHKP.
9. Elementët kryesorë që nevojiten për të ofruar thirrje (shërbime) telefonike (fikse) me karta me parapagesë në nivel pakice janë origjinimi i thirrjes, tranzitimi i thirrjes midis centraleve tranzite dhe terminimi i thirrjes. Për të ofruar shërbime telefonike me pakicë një OSHKP mund t'i blejë këto elemente veç e veç ose së bashku, t'i prodhojë të gjitha vetë duke ndërtuar një rrjet gjithëpërfshirës, ose të blejë disa elemente dhe të prodhojë të tjerat.
 - Origjinimi i thirrjes përfshin përcjelljen e thirrjes nga linja e përdoruesit fundor deri tek elementi tjetër i thirrjes (tranzitim apo terminim) në central lokal apo tranzit.
 - Tranzitimi përcjell thirrjet telefonike nga centrali lokal deri në elementin e terminimit të thirrjes në central lokal apo tranzit. Tranzitimi përfshin të paktën një central tranzit.
 - Terminimi i thirrjes përcjell thirrjen telefonike nga centrali lokal apo tranzit tek linja e përdoruesit fundor.
10. Fillimisht klienti në telefonin fikse formon numrin 0 801, pastaj formon prefiksin e OSHKP-së, i cili është një numër me 3 shifra, më pas formon numrin PIN të kartës me parapagesë dhe në fund formon numrin e telefonit që dëshironi të telefonojë të ndjekur nga butoni #. Për kryerjen e një thirrjeje të suksesshme këta operatorë shfrytëzojnë terminimin, origjinimin dhe tranzitimin e thirrjeve në rrjetin ALBTELECOM, kjo në varësi të drejtimit të thirrjes.
11. Shërbimi i telefonisë fikse me karta të parapaguara kryhet nëpërmjet marrëveshjeve të Interkoneksionit që operatorët të cilët ofrojnë këtë shërbim lidhin me ndërmarrjen ALBTELECOM SHA. Ky i fundit zotëron facilitetet e nevojshme për aksesin, terminimin, origjinimin dhe tranzitimin e thirrjeve, me anë të të cilave operatorët e tjerë të tregut kryejnë apo ofrojnë për klientët shërbimin e kartës me parapagesë.
12. Tarifat e shërbimit të origjinimit, terminimit dhe tranzitimit të thirrjeve për bartësit e thirrjeve nëpërmjet zgjedhjes/parazgjedhjes së bartësit dhe për ofruesit e shërbimeve me kartë të parapaguar, të ofruara nga ndërmarrja ALBTELECOM SHA, janë objekt

kontrolli dhe rregullimi nga AKEP-i, i cili në Vendimin Nr.1348 ka rregulluar ato, duke vendosur tarifën maksimale të terminimit, origjinimit dhe tranzitimit të thirrjeve në rrjetin ALBTELECOM për periudhën deri më 21.08.2010 dhe për periudhën nga 01.09.2010 dhe në vazhdim.

13. Tarifat e origjinimit, terminimit dhe tranzitimit nga data 01.09.2010 kanë pësuar një rritje të ndjeshme, pasi referuar Analizës së AKEP, tarifat me shumicë të ALBTELECOM SHA (interkoneksioni) rezultojnë të jenë nën-koston e ofrimit eficient BULRAIC (sipas rezultateve të modelit BULRAIC publikuar në faqen e internetit të AKEP), gjithashtu aplikimi i një tarife fikse për thirrje është i justifikuar nga kostot e vendosjes së thirrjes (set up) dhe karakteristikë në shumë vende të BE-së.
14. Gjithashtu referuar Analizës së AKEP-it: “.....tarifat e ALBTELECOM për shërbimet me pakicë të ofruara pajtimtarëve dhe për shërbimet me shumicë të interkoneksionit kanë qenë nën-rregullim për një kohë të gjatë në Albtelecom, dhe AKEP gjykon se është e nevojshme dhe e justifikueshme që tarifat me shumicë dhe me pakicë të Albtelecom të vazhdojnë të jenë nën-rregullim. Rregullimi i aplikuar deri më tani (përpara miratimit nga AKEP-i të Vendimit Nr.1348) është kryer pa pasur rezultate të kostove të shërbimeve të Albtelecom, dhe metodologjia e fundit është bazuar në tarifa benchmark, si dhe në praktikën më të mirë për strukturën e kostove dhe tarifave, për një ribalancim gradual deri në përcaktimin e kostove të Albtelecom, i cili do të lejonte edhe një ribalancim më të shpejtë dhe të justifikuar”.
15. Sipas Vendimit Nr.1348, për ofruesit e shërbimeve me kartë të parapaguar, tarifat e origjinimit, terminimit dhe tranzitimit të thirrjeve, aplikohen vlerat sipas segmentit përkatës dyfish në rrjetin Albtelecom. Pra, një Operator i Shërbimeve të Kartave të Parapaguara (OSHKP) nëse merr nga ndërmarrja ALBTELECOM SHA shërbimin e origjinimit të thirrjes paguan 3.5 lekë/min pa TVSH (4.2 lekë/min me TVSH), për shërbimin e terminimit të thirrjes paguan 3.5 lekë/min pa TVSH (4.2 lekë/min me TVSH) dhe për shërbimin e tranzitimit të thirrjes paguan 2.5 lekë/min pa TVSH (3 lekë/min me TVSH), si dhe për çdo thirrje paguan 0.83 lekë/thirrje pa TVSH (0.996 lekë me TVSH).
16. Kundër Vendimit Nr. 1348 të AKEP-it, kanë ushtruar Ankim administrativ Shoqata për Mbrojtjen e Konsumatoreve (ZMK), Shoqata e Operatoreve Alternative, 7 Operatorë Alternative (“Alban Tirana Nascendo AL” sh.p.k, “Albanian Satellite Communications” sh.p.k, “Albfrut 2005” sh.p.k, “EJ & BI” sh.p.k, “Voskopë” sh.p.k, “Nisatel” sh.p.k, “FBD” sh.p.k), Vodafone Albania sh.a, AMC sh.a dhe Albtelecom sh.a.
17. Në ankimin e tyre operatorët alternative vlerësojnë se AKEP-i nëpërmjet Vendimit nr. 1348, ka rritur tarifën dhe ky vendim është diskriminues për Operatorët Alternativë duke dëmtuar rëndë aktivitetin e tyre, duke favorizuar Operatorët FNT nëpërmjet rritjes së çmimeve të shërbimit të interkoneksionit pa u bazuar në analizën e kostos, metodologjinë e rregullimit të tarifave, duke rënë në kundërshtim me vendimin Nr. 1182, datë 10.03.2010 ku tarifa e propozuar nga ALBTELECOM SHA është më e ulët nga tarifa e miratuar prej Këshillit Drejtues të AKEP. OFNT me argumentet e tyre për çmimet e ofruara në treg tregojnë të kundërtën e atyre që pretendohet nga vendimet e AKEP-it.

18. Këshilli Drejtues i AKEP-it, pas shqyrtimit të Ankimit të mësipërm, me Vendimin Nr. 1368, datë 28. 08. 2010 ka vendosur mos-pranimin e kërkesave të mësipërme për anulimin dhe/ose ndryshimin e tarifave të interkoneksionit të përcaktuara në vendimin Nr. 1348 dhe përcaktimeve të tjera të këtij vendimi.
19. Kjo rritje, që ka sjellë rritjen e tarifave për thirrje që ofrohet nga OSHKP-të, ka ardhur edhe si pasojë e vendimit të AKEP, i cili nuk është i orientuar nga kosto ashtu siç është përcaktuar nga metodologjia BULRAIC, por është përdorur metoda e kompensimit të tarifave. Pra me qëllim kompensimin e tarifave të pajtimit mujor në telefoninë fikse, të cilat aktualisht janë nën kosto nga AKEP është menduar të rriten tarifat e aksesit me qëllim që të kompensohen tarifat e pajtimit mujor të telefonisë fikse. Kjo bën që tarifat për shërbimet e aksesit të jenë të deformuara dhe të rëndojnë mbi operatorët të cilët duhet të marrin shërbimin e aksesit.
20. Ndërmarrja ALBTELECOM SHA, përveç shërbimeve të tjera në fushën e komunikimeve elektronike, duke filluar nga muaji Tetor 2009 ka filluar dhe ushtrimin e veprimtarisë në ofrimin e shërbimit të kartave me parapagesë, duke hedhur në treg kartën ALBLUE, për të cilën ankohet dhe ndërmarrja “ALBAN-TIRANA NASCENDO AL” SHPK.
21. Gjatë procedurës së hetimit paraprak u kërkua informacion për mënyrën e funksionimit të shërbimit të kartës ALBABLUE, pra në se ky aktivitet pasqyrohej/kontabilizohet në pasqyra të veçanta financiare. Nga përgjigja e ardhur rezultoi se ky aktivitet, pra shërbimi i kartave me parapagesë mbahet i ndarë në llogari të veçantë, por nuk ndahet nga karta tjetër me parapagesë që ofrohet (ALBRED-karta e parapaguar e përdorur në kartofonat-telefonat publike). Pra të dyja kartat paraqiten në një llogari të vetme. Kjo gjë e vështirëson punën për të kuptuar nëse ky aktivitet është fitimprurës apo është një aktivitet jofitimprurës.
22. Kjo mund të krijojë kushte të përshtatshme që një operator me pozitë dominuese/OFNT të zhvillojë aktivitete të cilat mund të mos jenë fitimprurëse për operatorin, por që ndërfinancohen/subvencionohen nga aktivitete të tjera fitimprurëse të OFNT-së, duke vendosur në vështirësi konkurrentët e tjerë që operojnë në të njëjtin nivel tregu.
23. Vendimi i AKEP nr.1348, nëpërmjet rritjes së tarifave ka ulur interesin e operatorëve që ofrojnë shërbimin e kartës së parapaguar me ane të telefonisë fikse për të investuar në këtë treg, pasi norma e fitimit është shumë e ulët. Kjo ka për pasojë që përdoruesit e kartës me parapagesë në telefoninë fikse të kenë kohë bisede në dispozicion me të shkurtër për të njëjtin çmim të shitjes së kartës.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 24, germa d) e f), nenin 70, pika 2, të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar, me propozim të Sekretariatit,

VENDOSI:

- I. Të vendosë detyrimin për ndërmarrjen Albtelekom që gjithë shërbimet apo produktet që ALBTELEKOM ofron për konsumatorin të pasqyrohen apo të mbahen në llogari financiare të veçanta, duke përfshirë edhe kartën më parapagesë në telefoninë fikse ALBLUE. Kjo do të krijojë kushte që shërbimet/produktet të kenë transparencë në përcaktimin e kostove, si dhe do të parandalojë fenomenet antikonkurruese që mund të jenë pasojë e kostove joreale.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për njoftimin e AKEP dhe Albtelekom.

KOMISIONI I KONKURENCËS

Servete Gruda
()
Anëtar

Koço Broka
()
Anëtar

Rezana Konomi
()
Zv/Kryetar

Iva Zajmi
()
Anëtar

Lindita Milo (Lati)

K R Y E T A R